

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

PARTEA I

Anul V — Nr. 307

LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 27 decembrie 1993

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
88	— Lege privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor . . .	1—4
219	— Decret pentru promulgarea Legii privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor . . .	5
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
70.	— Decizie cu privire la constituționalitatea art. 11 alin. (1) și (2) din Legea privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor . . .	5—7

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — Instituțiile de învățământ superior se înființează prin lege.

Art. 2. — Instituțiile de învățământ superior funcționează pe principiul nonprofit, în conformitate cu criteriile și standardele de evaluare academică și acreditare prevăzute în prezenta lege.

Art. 3. — (1) Procesul de acreditare a instituțiilor de învățământ superior cuprinde două faze :

a) autorizarea de funcționare provizorie, în condițiile prevăzute de art. 2 din prezenta lege, care acordă dreptul de organizare a admiterii ;

b) acreditarea, care acordă dreptul de a organiza examen de licență sau, după caz, de absolvire și de a elibera diplome recunoscute de Ministerul Învățământului.

(2) Acreditarea trebuie obținută după 2 ani de la data absolvirii primei promoții.

Art. 4. — (1) În vederea evaluării și acreditării instituțiilor de învățământ superior, se înființează Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare,

precum și comisiile de evaluare, pe profiluri sau specializări, în subordinea acestuia.

(2) Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare este constituit din 19—21 membri și numit de Parlament, la propunerea Guvernului.

(3) Lista candidaților pentru Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare se face publică; contestațiile la această listă se depun la Ministerul Învățământului în termen de 15 zile de la publicare. După rezolvarea contestațiilor, ministrul învățământului definitivează lista candidaților și o înaintează la Guvern.

(4) Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare se reînnoiește o dată la 4 ani cu 1/3 din numărul membrilor săi.

(5) Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare este format din persoane recunoscute pentru competență profesională, probitate morală și imparțialitate.

(6) Președintele, vicepreședintele și secretarul Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare sunt aleși de consiliu, dintre membrii săi, la propunerea ministrului învățământului.

(7) Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare stabilește comisiile de evaluare și numește membrii acestora din rândul specialiștilor propuși de comisiile profesionale ale facultăților de profil, precum și din rândul altor specialiști.

(8) Comisiile de evaluare sunt organisme permanente compuse din 7—9 membri, care se înlocuiesc în proporție de 1/3 o dată la 4 ani. Președintele, vicepreședintele și secretarul fiecărei comisii sunt numiți de către Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare.

(9) Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare are dreptul să folosească experți și un aparat tehnic propriu.

(10) Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare și comisiile de evaluare își desfășoară activitatea pe baza regulamentelor aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Art. 5. — (1) Procedura de autorizare pentru funcționarea provizorie cuprinde următoarele operațiuni:

a) instituțiile interesate în organizarea și desfășurarea unei activități de învățământ superior elaborează un raport de autoevaluare pe baza criteriilor generale cuprinse în prezenta lege. Raportul de autoevaluare se anexează la cererea de acreditare și se înaintează Ministerului Învățământului. Acesta transmite de îndată raportul de autoevaluare către Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare;

b) comisiile de evaluare prevăzute la art. 4 alin. (7) din prezenta lege întocmesc rapoarte de evaluare pe baza analizei raportului de autoevaluare și a verificării îndeplinirii standardelor corespunzătoare criteriilor generale cuprinse în lege;

c) Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare elaborează propriul său raport, pe baza rapoar-

telor de evaluare ale comisiilor din subordine, în care propune acordarea sau, după caz, neacordarea autorizației de funcționare provizorie pentru fiecare facultate, colegiu sau specializare în parte.

Rapoartele comisiilor de evaluare și raportul propriu al Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare constituie înscrisuri publice, cu toate consecințele prevăzute de lege;

d) în baza raportului Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare și a avizului ministrului învățământului, Guvernul acordă instituțiilor solicitante autorizația de funcționare provizorie pentru facultățile, colegiile și specializările care îndeplinesc standardele prevăzute în prezenta lege.

(2) Modificarea structurii instituției de învățământ superior în perioada de funcționare provizorie se supune aceleiași proceduri de evaluare.

Art. 6. — Procedura de acreditare se declanșează după 2 ani de la data absolvirii primei promoții pentru facultățile, colegiile și specializările care îndeplinesc standardele prevăzute în prezenta lege. Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare, împreună cu comisiile din subordine, întocmește un raport de evaluare, în baza căruia Guvernul elaborează proiectul de lege privind înființarea instituției de învățământ superior cu facultățile, colegiile și specializările propuse spre acreditare.

Art. 7. — În cazul unui raport de evaluare negativ pentru toate facultățile, colegiile și specializările, prin hotărâre a Guvernului se retrage autorizația de funcționare provizorie instituției respective.

Art. 8. — Instituția de învățământ superior autorizată provizoriu are dreptul de a angaja și promova prin concurs personal didactic, auxiliar și administrativ, în condițiile legii.

Art. 9. — Facultățile, colegiile și specializările instituției de învățământ superior se supun periodic, din 5 în 5 ani, evaluării academice de către Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare. În situația unui raport nefavorabil al acestuia, Ministerul Învățământului avertizează instituția de învățământ superior cu privire la facultatea, colegiul sau specializarea în cauză și, după un an, în baza unei noi evaluări cu rezultat negativ, prin ordin al ministrului învățământului, se dispune încetarea școlarizării în facultatea, colegiul sau specializarea în cauză, începând cu anul I.

Art. 10. — (1) În situația în care nici o facultate, nici un colegiu sau nici o specializare a unei instituții de învățământ superior nu mai îndeplinește standardele corespunzătoare criteriilor de evaluare academică la care este supusă periodic, instituția de învățământ se desființează prin lege.

(2) Proiectul de lege privind desființarea instituției de învățământ superior se înaintează Parlamentului de către Guvern, la propunerea Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare.

Art. 11. — (1) Studenții instituției de învățământ superior de stat care își încetează activitatea pot să-și continue studiile în cadrul oricărei instituții de învă-

țământ superior acreditate sau autorizate provizoriu, cu acordul instituției de învățământ superior primitoare și cu respectarea criteriilor și condițiilor stabilite de senatul universitar al acesteia.

(2) Studenții instituției de învățământ superior particular care își încetează activitatea pot să-și continue studiile în cadrul oricărei instituții de învățământ superior particular acreditate sau autorizate provizoriu, cu acordul instituției de învățământ superior primitoare și cu respectarea condițiilor și criteriilor stabilite de senatul universitar al acesteia.

Art. 12. — Instituțiile de învățământ superior în funcțiune la data de 22 decembrie 1989 sunt supuse numai procedurii de evaluare academică periodică, conform art. 9 din prezenta lege.

Art. 13. — (1) Cheltuielile privind organizarea și funcționarea Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare, precum și ale comisiilor din subordine sunt prevăzute în bugetul propriu.

(2) Instituțiile interesate în organizarea și desfășurarea unei activități de învățământ superior achită la data depunerii cererii o taxă pentru fiecare fază a procedurii de acreditare pentru fiecare profil sau specializare, în cuantumul a zece salarii lunare brute de profesor universitar din învățământul de stat, cu vechime maximă. Taxa se depune în contul Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare.

Art. 14. — Examenul de licență sau, după caz, de absolvire, susținut la instituțiile, facultățile, colegiile și specializările acreditate, se desfășoară potrivit metodologiei aprobate de Ministerul Învățământului.

Art. 15. — Diplomele de licență sau, după caz, de absolvire eliberate de instituțiile de învățământ superior pentru absolvenții facultăților, colegiilor sau specializărilor acreditate sunt recunoscute de drept de către Ministerul Învățământului.

Art. 16. — Instituțiile de învățământ superior pot organiza admiterea și pot continua activitatea de învățământ la specializările pentru care au obținut autorizația de funcționare provizorie sau acreditarea.

Art. 17. — Au dreptul de organizare a doctoratului, a activității postuniversitare și de perfecționare numai instituțiile de învățământ superior care îndeplinesc condițiile stabilite prin Legea învățământului.

Art. 18. — Rapoartele Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare, precum și avizul ministrului învățământului se aduc și la cunoștința instituțiilor care solicită organizarea și desfășurarea unei activități de învățământ superior.

CAPITOLUL II

Criterii și standarde de evaluare academică și acreditare

Art. 19. — (1) Procedura de evaluare academică și acreditare se bazează pe un ansamblu de criterii generale și standarde obligatorii.

(2) Criteriile se referă la domeniile fundamentale de organizare și funcționare specifice instituțiilor de învățământ superior: personal didactic, conținut, bază materială, activitate de cercetare și activitate financiară.

(3) Standardele corespund fiecărui criteriu și indică nivelurile minime obligatorii în procesul de evaluare

și acreditare. Aceste niveluri sunt diferențiate pentru perioada funcționării provizorii sau pentru perioada ulterioară înființării prin lege.

Art. 20. — (1) Prin *personal didactic*, conform prezentei legi, se înțelege personalul care desfășoară activități didactice în instituția de învățământ superior.

(2) Personalul didactic trebuie să îndeplinească cerințele legale pentru ocuparea posturilor didactice.

(3) Pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie, instituția trebuie să aibă la fiecare facultate, colegiu și specializare cel puțin 70% din posturi, constituite conform normativelor legale, acoperite cu cadre didactice titularizate în învățământul superior după normele legale, și cel puțin 30% cadre didactice cu grad de profesor și conferențiar, angajate cu norma de bază sau cu statut de cadru didactic asociat.

(4) Pentru obținerea acreditării, instituția de învățământ superior trebuie să aibă la fiecare facultate, colegiu și specializare cel puțin 50% cadre didactice cu norma de bază, titularizate în învățământul superior după normele legale, iar dintre acestea, cel puțin 30% să fie profesori și conferențieri.

(5) Pentru obținerea acreditării, personalul de conducere al instituției de învățământ superior (rector, prorector, decan, prodecan, secretar științific), precum și șefii de catedră trebuie să fie cadre didactice cu norma de bază în instituție și să aibă gradul de profesor sau conferențiar universitar titular.

Art. 21. — (1) Pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie și pentru acreditare, planurile de învățământ trebuie să cuprindă discipline obligatorii, opționale și facultative, corespunzător standardelor stabilite pe plan național.

(2) Programele analitice ale disciplinelor de studiu trebuie să răspundă aceluiași cerințe ca și planurile de învățământ.

Art. 22. — Formațiunile de studiu (serii, grupe, subgrupe) trebuie să respecte normele legale.

Art. 23. — (1) Pentru obținerea acreditării instituției de învățământ superior, titularii de discipline au obligația de a fi elaborat cursuri și alte lucrări necesare procesului de învățământ.

(2) Conducerea instituției de învățământ superior are obligația de a asigura multiplicarea lucrărilor susmenționate în număr corespunzător și de a le pune la dispoziția studenților.

Art. 24. — (1) În vederea acreditării, primele trei serii de absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior autorizate provizoriu susțin examenul de licență sau, după caz, de absolvire la facultățile, respectiv colegiile stabilite de Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare.

(2) Din comisiile de examinare nu pot face parte cadrele didactice care au desfășurat activități la facultățile sau colegiile de la care provin candidații ce urmează să susțină examenul de licență sau de absolvire, în condițiile prevăzute la alin. (1).

(3) Diplomele de licență sau, după caz, de absolvire pentru cei care promovează examenele în condițiile prevăzute la alin. (1) se eliberează de instituția organizatoare. În aceste diplome se specifică obligatoriu instituția care a asigurat școlarizarea. Diplomele sunt recunoscute de Ministerul Învățământului.

(4) Pentru acreditare, pe lângă îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute de lege, este necesar ca minimum 51% din totalul absolvenților fiecăreia dintre primele trei serii să promoveze examenul de licență sau, după caz, de absolvire.

(5) În cazul în care una dintre primele două serii de absolvenți nu îndeplinește condiția prevăzută la alin. (4), facultatea, colegiul sau specializarea pierde dreptul de școlarizare pentru anul I, începând cu următorul an universitar.

(6) În perioada de funcționare provizorie, instituția de învățământ superior este obligată să respecte standardele care au stat la baza acordării autorizației.

În acest sens, Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare, precum și alte autorități publice abilitate prin lege efectuează controale anuale și ori de câte ori se consideră necesar.

În situația constatării neîndeplinirii condițiilor prevăzute prin prezenta lege se aplică dispozițiile alin. (5).

Art. 25. — (1) Baza materială a instituției de învățământ superior trebuie să corespundă standardelor desfășurării unui proces instructiv-educativ de calitate.

(2) Pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie, instituția trebuie să facă dovada că dispune de :

- a) spații adecvate procesului de învățământ în proprietate sau prin închiriere ;
- b) laboratoare proprii sau închiriate, cu dotare corespunzătoare pentru un an în avans față de anul școlarizat ;
- c) bibliotecă dotată cu sală de lectură și fond de carte propriu, corespunzător conținutului disciplinelor predate și nivelului acestora.

(3) Pentru obținerea acreditării, instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada că în perioada de funcționare provizorie a utilizat cel puțin 25% din venituri pentru investiții în baza materială proprie.

(4) După două cicluri de școlarizare ulterioare înființării prin lege, instituția de învățământ superior trebuie să facă dovada că dispune în proprietate de cel puțin 50% din spațiile de învățământ și că, în toată perioada anterioară, a utilizat cel puțin 25% din venituri pentru investiții în baza materială proprie.

Art. 26. — Instituțiile care solicită autorizația de funcționare provizorie sau acreditarea trebuie să dovedească faptul că personalul didactic și de cercetare propriu desfășoară activități de cercetare științifică valorificate prin publicații, contracte, expertize, consultanță sau prin alte modalități.

Art. 27. — La evaluarea academică periodică a instituțiilor, facultăților, colegiilor și specializărilor trebuie îndeplinite standardele stabilite pentru procesul de acreditare și celelalte prevederi legale.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 16 noiembrie 1993, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

prof. univ. dr. OLIVIU GHERMAN

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 16 noiembrie 1993, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

P. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

MARȚIAN DAN

București, 17 decembrie 1993.

Nr. 88.

CAPITOLUL III

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 28. — Instituțiile cu activități de învățământ superior înființate după 22 decembrie 1989 sunt obligate să solicite autorizația de funcționare provizorie în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art. 29. — Autorizarea provizorie și acreditarea recunosc valabilitatea întregii activități desfășurate de instituțiile de învățământ superior până la data acordării acestora.

Art. 30. — În înțelesul prezentei legi, filialele instituțiilor, facultăților, colegiilor sau specializărilor sunt considerate unități distincte. Acestea se supun separat procedurii de evaluare academică și acreditare prevăzute în prezenta lege.

Art. 31. — Denumirea de *universitate* poate fi folosită numai de instituția de învățământ superior autorizată sau acreditată.

Art. 32. — (1) Cadrul didactic cu funcția de bază la o instituție de învățământ de stat sau particular poate efectua activități didactice prin asociere, indiferent de forma de angajare, la alte instituții de învățământ superior, până la cel mult echivalentul unei norme didactice stabilite în conformitate cu dispozițiile legale.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și personalului didactic asociat instituțiilor de învățământ superior, provenit din alte sectoare de activitate.

(3) Cadrul didactic asociat are obligația de a face cunoscut, prin declarație scrisă, conducătorului instituției în care are funcția de bază, precum și rectorilor instituțiilor la care este asociat, numărul orelor didactice prestate prin asociere.

Art. 33. — (1) În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul propune Parlamentului constituirea Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare.

(2) În termen de 30 de zile de la constituire, Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare stabilește comisile de evaluare din subordine și numește membrii acestora.

(3) În același interval, Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare elaborează regulamentele proprii de funcționare.

Art. 34. — (1) Continuarea activității de învățământ superior în alte condiții decât cele prevăzute prin prezenta lege atrage după sine răspunderea legală a celor vinovați.

(2) Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare face publică lista cuprinzând facultățile, colegiile și specializările care nu au fost autorizate provizoriu sau acreditate.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind acreditarea
instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor**

În temeiul art. 77 alin. (3) din Constituția României, promulgăm Legea privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor și dispunem publicarea ei în Monitorul Oficial al României

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

București, 16 decembrie 1993.

Nr. 219.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I E

**cu privire la constituționalitatea art. 11 alin. (1) și (2) din Legea privind acreditarea
instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor**

Curtea Constituțională a fost sesizată, la data de 25 noiembrie 1993, de către 51 deputați, respectiv de domnii : Ervin Zoltán Székely, Gheorghe Tokay, Ludovic Rákoczi, Ferenc Asztalos, Benedek Nagy, Ioan Németh, Akos Birtalan, Arpád-Francisc Marton, István Antal, Francisc Pécsi, Stefan Sinkó, Lázár Madaras, Eugen Matis, Romulus Ioan Joca, Ion Dobrescu, Ioan Victor Pica, Călin Emil Anastasiu, doamna Teodora Berizi, domnii Gheorghe Toduț, Teodor Vintilescu, László Zsigmond, Iosif Alfred Mazalik, doamna Smaranda Dobrescu, domnii Emil Livius Nicolae Putin, Valentin Vasilescu, Ion Berciu, Mihail Nica, Mircea Ioan Popa, Mihail Bucur, Viorel Pavel, Ion Hui, George Stănescu, Petre Dugulescu, Ioan Sorin Marinescu, Matei Barna Elek, Constantin Gheorghe Avramescu, Constantin Ionescu, Alexandru Kónya Hamar, Gheorghe Răducanu, Ion Dinu, Sorin Victor Lepșea, Emeric Dumitru Borbely, Constantin-Șerban Rădulescu Zonner, Gheorghe Gorun, Attila Varga, Károly Kerekes, Imre András, Iuliu Vida, Francisc Bărâny, Alexandru Sassu, Dumitru Ifrim, asupra neconstituționalității prevederilor alin. (1) și (2) ale art. 11 din Legea privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor.

În sesizare, grupul de deputați susține că prevederile art. 11 alin. (1) și (2) din Legea privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior contravin principiului egalității, înscris în art. 16 din Constituție, deoarece statuează o discriminare vădită între studenții învățământului particular și cei de la învățământul de stat, prin aceea că studenții instituțiilor de învățământ de stat care își încetează activitatea pot să-și continue studiile la orice instituție acreditată, fie de stat, fie particulară, în timp ce studenții instituțiilor de învățământ particular care își încetează activitatea nu pot continua studiile decât la o instituție de învățământ particular.

De asemenea, se apreciază că dispozițiile legale atacate contravin și prevederilor art. 41 și art. 135 din Constituție, care acordă proprietății private o protecție egală, indiferent de titular. Prin statuarea unor drepturi mai restrânse pentru studenții care frecventează instituțiile de învățământ particular, în mod implicit se restrâng și drepturile instituțiilor de învățământ particular.

Curtea Constituțională constată că sesizarea s-a făcut cu respectarea prevederilor art. 144 lit. a) din Constituție și ale art. 17 alin. (1) din Legea nr. 47/1992.

Potrivit art. 19 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, s-a solicitat președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, punctul lor de vedere în legătură cu sesizarea formulată.

În punctul de vedere al Guvernului se arată că cele două texte — alin. (1) și (2) ale art. 11 — sunt constituționale, întrucât acestea dau satisfacție principiului drepturilor câștigate, în sensul că un tânăr care, în urma susținerii unui examen de admitere, a fost declarat reușit într-o instituție de învățământ superior de stat, în care, potrivit art. 32 alin. (4) din Constituție, învățământul este gratuit, nu-și poate pierde acest drept prin faptul că, din motive independente de voința lui, instituția de învățământ superior de stat și-a încetat activitatea. În urma încetării activității unei instituții de învățământ particular studenții acesteia nu pot obține dreptul de a urma o instituție de învățământ superior de stat la care nu au dat examen de admitere, deoarece în felul acesta li s-ar crea un privilegiu, ceea ce ar fi contrar principiului egalității. Cu referire la cel de-al doilea temei al sesizării, Guvernul precizează că textele atacate, prin sfera raporturilor juridice pe care le reglementează, nu au nici o legătură cu principiul constituțional al egalității de tratament juridic, al dreptului de proprietate privată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

La termenul din 15 decembrie 1993, înainte de a se intra în dezbaterile sesizării, domnul judecător Florin Bucur Vasilescu a solicitat să se examineze cererea sa de abținere de la soluționarea acestei cauze. Curtea, examinând motivul invocat — faptul că are un fiu student la o instituție de învățământ superior particular și există posibilitatea de a i se reproșa că nu a fost imparțial —, a admis cererea de abținere.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând sesizarea grupului de deputați, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul raportor, precum și concordanța dintre prevederile atacate și dispozițiile constituționale, reține următoarele :

Dispozițiile legale ce formează obiectul sesizării prevăd :

„(1) Studenții instituției de învățământ superior de stat care își încetează activitatea pot să-și continue studiile în cadrul oricărei instituții de învățământ superior acreditate sau autorizate provizoriu, cu acordul instituției de învățământ superior primitoare și cu respectarea criteriilor și condițiilor stabilite de senatul universitar al acesteia.

(2) Studenții instituției de învățământ superior particular care își încetează activitatea pot să-și continue studiile în cadrul oricărei instituții de învățământ superior particular acreditate sau autorizate provizoriu, cu acordul instituției de învățământ superior primitoare și cu respectarea condițiilor și criteriilor stabilite de senatul universitar al acesteia.“

Textul din Constituție invocat — art. 16 alin. (1) — dispune că „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări“.

În sesizare se consideră că discriminarea este vădită din moment ce studenții unei instituții de învățământ superior de stat pot să-și continue studiile atât la instituții de stat, cât și la instituții particulare, în timp ce studenții unei instituții de învățământ superior particular nu pot să-și continue studiile decât la instituții de aceeași natură, adică particulare.

În analiza acestei aprecieri, trebuie observat că, prin conținutul său, art. 16 alin. (1) din Constituție se corelează cu prevederile art. 4 alin. (2) din legea fundamentală, care determină criteriile nediscriminării, acestea fiind rasa, naționalitatea, originea etnică, limba, religia, sexul, opinia, apartenența politică, averea sau originea socială. În același sens, art. 1 pct. 1 din Convenția privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului — ratificată de România prin Decretul nr. 149 din 14 decembrie 1960 — prevede că „termenul de *discriminare* cuprinde orice distincție, excludere, limitare sau preferință care, întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, situație economică sau naștere, are drept obiect sau ca rezultat suprimarea sau alterarea egalității de tratament în ceea ce privește învățământul și mai ales : a) înlăturarea unei persoane sau a unui grup de la accesul la diverse tipuri sau grade de învățământ ; b) limitarea la un nivel inferior a educației unei persoane sau a unui grup ; c) sub rezervă celor stabilite în art. 2 al prezentei convenții, instituirea sau menținerea unor sisteme sau instituții de învățământ separate pentru

persoane sau grupuri ; sau d) plasarea unei persoane sau grup într-o situație incompatibilă cu demnitatea umană“. Pe de altă parte, art. 2 lit. c) din convenție prevede că nu este considerată discriminare, în sensul art. 1, în cazul în care este admisă de către stat, „crearea sau menținerea de instituții de învățământ particulare, dacă aceste instituții au drept obiect nu asigurarea excluderii unui grup oarecare, ci sporirea posibilităților de învățământ pe care le oferă puterea publică, dacă funcționarea lor corespunde acestui țel și dacă învățământul predat este conform cu normele care ar fi putut fi prescrise sau aprobate de către autoritățile competente, în special pentru învățământul de același grad“.

După cum lesne se poate observa, dispozițiile legale atacate nu sunt în contradicție cu aceste criterii, deoarece apartenența la o categorie sau alta de instituție de învățământ superior este rezultatul voinței persoanelor în cauză, care au optat în mod liber, fără nici o discriminare, pentru învățământul de stat sau pentru cel particular. O dată ce au intrat însă în sistemul ales se supun regulilor proprii fiecărui sistem. Deci, în realitate, dispozițiile atacate nu instituie nici o discriminare, ci oferă soluții diferite pentru situații diferite :

a) studenții instituțiilor de învățământ de stat — care au optat liber pentru acest tip de învățământ, care presupune, potrivit legii și în condițiile legii, concurs de admitere, gratuitate (a se vedea și art. 32 alin. (4) din Constituție, burse de stat —, în caz de desființare a instituției de învățământ la care au fost declarați reușiți, pot să-și continue studiile la o altă instituție de stat, beneficiind de aceleași drepturi, sau pot renunța la acestea și pot opta pentru o instituție particulară, unde nu vor beneficia de burse de stat, vor plăti taxe etc. Prin aceasta nu li se creează un privilegiu, deoarece ei renunță la drepturile care le erau conferite de lege în calitate de studenți la instituții de stat ;

b) studenții instituțiilor de învățământ particular — care au optat liber pentru acest tip de învățământ, fiind declarați înscriși sau admiși după reguli stabilite de fiecare instituție și cunoscând că plătesc taxe și nu beneficiază de burse de stat —, în caz de desființare a instituției pot să-și continue studiile într-o altă instituție de învățământ particular, care funcționează pe baza aceluiași criterii. Dacă li s-ar îngădui să treacă la o instituție de stat s-ar crea pentru ei un privilegiu, deoarece, deși nu au parcurs un concurs de admitere ca toți ceilalți studenți de la instituția de stat, ar beneficia de drepturile pe care aceștia le au.

Situațiile deosebite în care se găsesc studenții de la cele două tipuri de instituții de învățământ superior au determinat și soluțiile diferite ale legiuitorului, fără ca prin aceasta să se încalce principiul egalității, care, după cum bine se știe, nu înseamnă uniformitate. Altfel spus, principiul egalității nu se opune ca o lege să stabilească reguli diferite în raport de persoane care se găsesc în situații deosebite. Ideea este întărită de faptul că, sub aspectele care sunt comune, și soluția legiuitorului este identică. Astfel, față de dispozițiile art. 32 alin. (6) din Constituție, care prevăd că „Autonomia universitară este garantată“, atât în alin. (1), cât și în alin. (2) al art. 11 se înscrie aceeași regulă, în sensul că primirea studenților se face „cu acordul instituției de învățământ superior primitoare și cu respectarea criteriilor și condițiilor stabilite de senatul universitar al acesteia“.

Față de aceste considerente, Curtea constată că dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) nu contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție.

În același timp însă, Curtea apreciază că în viitor, după ce vor exista numai instituții de învățământ superior acreditate și se va produce o apropiere între instituțiile de stat și cele particulare în privința admiterii, conținutului învățământului, standardului de pregătire, finalizării studiilor, legiuitorul va putea să reexamineze soluțiile cuprinse astăzi în art. 11 din lege și, dacă ajunge la concluzia că nu mai este vorba de deosebiri esențiale între cele două categorii, să permită transferul în ambele sensuri, chiar și în ipoteze în care nu este vorba de desființarea instituțiilor de învățământ superior.

Cu privire la aprecierea din sesizare, în sensul că dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) ar contraveni art. 41 și art. 135 din Constituție, este de observat că deși se-

sizarea se referă, în general, la art. 41 și art. 135, este evident că sunt avute în vedere dispozițiile din alin. (2) al art. 41 — „Proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular“, — și, respectiv, alin. 6 al art. 135 — „Proprietatea privată este, în condițiile legii, inviolabilă“. Și de această dată sesizarea se mărginește să arate că încălcarea principiului înscris în cele două texte este vădită, aspect ce ar rezulta din faptul că „prin statuarea unor drepturi mai restrânse pentru studenții care frecventează instituțiile de învățământ particular, în mod implicit se restrâng și drepturile instituțiilor de învățământ particular“. În realitate, este vădit faptul că prevederile art. 11 alin. (1) și (2) nu au nici o legătură cu dispozițiile constituționale referitoare la proprietatea privată, subiectele dispozițiilor atacate fiind studenții, fără nici o incidență asupra proprietății instituțiilor particulare. În consecință, Curtea constată că nici sub acest aspect sesizarea nu este întemeiată.

Având în vedere considerentele expuse,

văzând și dispozițiile art. 16 alin. (1), art. 41 alin. (2), art. 135 alin. (6), art. 144 lit. a) și ale art. 145 alin. (2) din Constituția României, precum și prevederile art. 20 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E :

1. Constată că dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) din Legea privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor sunt constituționale.

2. Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Deliberarea a avut loc la data de 15 decembrie 1993 și la ea au participat Vasile Gionea, președinte; Viorel Mihai Ciobanu, Mihai Constantinescu, Antonie Iorgovan, Ioan Muraru și Victor Dan Zlătescu, judecători.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. dr. VASILE GIONEA

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

București, 15 decembrie 1993.
Nr. 70.

EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, calea 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5,
cont 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București,
str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 6.11.77.02.
Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 6.68.55.58.
